

Nr 82.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett område tillhörande övningsplatsen Ljungbyhed; given Stockholms slott den 28 januari 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

C. G. Hammarskjöld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari 1921.

Närvarande:

Statsministern friherre DE GEER, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Hammarskjöld anförde härefter:

Uti skrivelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement den 9 december 1919 anhöll Hälsingborg—Hässleholms järnvägsaktiebolag att, enär bolagets invid järnvägslinjen mellan Klippans och Ljungbyheds stationer och i gränsen mot exercisplatsen Ljungbyhed belägna grustäkt

Hälsingborg—
Hässleholms
järnvägsaktie-
bolags skri-
velse den 9
december
1919.

vore i det närmaste tömd, varför bolaget måste anskaffa ny grustillgång, bolaget måtte få från Kungl. Maj:t och kronan förvärva ett för utvidgning av berörda grustäkt erforderligt därintill gränsande, övningsplatsen Ljungbyhed tillhörande område, omfattande 1,26 hektar av 7 ¹/₄ mantal Herrevadskloster n:r 1 och 1,71 hektar från ³/₁₆ mantal Ljungby n:r 1². Detta område hade på begäran av bolaget den 11 september 1919 värderats av t. f. domänintendenten i Kristianstads län jämte två i vederbörlig ordning för uppskattning av kronans jordbruksdomäner utsedda förrättningsmän. Enligt värderingsinstrumentet utgjordes området av en något högländ ljungbevuxen grusmark, och hade gruslagret ett djup av omkring 5 meter. Grusmassan, som beräknats till 148,500 kubikmeter, hade värderingsmännen ansett hava ett värde å platsen av 2 öre kubikmetern samt föreslagit värdet å området 1,26 hektar av 7 ¹/₄ mantal Herrevadskloster n:r 1 till 1,260 kronor och å området 1,71 hektar av ³/₁₆ mantal Ljungby n:r 1² till 1,710 kronor eller tillsammans 2,970 kronor.

Ifrågavarande 2,97 hektar jord anhölle bolaget att få inköpa för värderingsbeloppet eller, om detta icke godkändes, för pris, som bestämdes av tre gode män.

Yttranden av militärmyndigheterna.

I häröver infortrat yttrande förklarade sig chefen för Skånska husarregementet icke hava något att erinra mot bolagets hemställan om inköp av området, vars avskiljande från övningsplatsen ej komme att hava något menligt inflytande på de militära övningarnas bedrivande.

Chefen för första arméfördelningen tillstyrkte områdets försäljning för ett pris av 2,970 kronor.

Yttranden av chefen för Herrevadsklosters remontdepå och chefen för remonteringsstyrelsen.

Chefen för Herrevadsklosters remontdepå anförde i avgivet yttrande, att ifrågavarande område ej utgjorde någon del av den jord, som vore avsedd att tillhöra depån, och ej lämpade sig för att av depån brukas, varjämte chefen för remonteringsstyrelsen förmälde sig icke hava något att erinra mot bifall till den av järnvägsaktiebolaget gjorda framställningen.

Yttrande av arméförvaltningens intendentsdepartement.

Icke heller arméförvaltningens intendentsdepartement fann hinder föreligga för den ifrågasatta försäljningen.

Förhandlingar mellan arméförvaltningens fortifikationsdepartement och järnvägsbolaget.

Emellertid fann sig arméförvaltningens fortifikationsdepartement under ärendets beredning icke obetingat kunna tillstyrka bifall till järnvägsbolagets ansökan. Fortifikationsdepartementet ansåg nämligen, dels att, om försäljning skulle ske, densamma borde omfatta ett större område till förekommande av allt för skarpt bruten gränslinje och oregelbundna ägofigurer, dels ock att köpeskillingen borde med hänsyn till marknadspriset å grus väsentligt höjas utöver det av värderingsmännen åsatta

värdet. Sedan sakkunnig person å platsen gjort undersökning och meddelat, att området, i den mån det vore grusbärande och kunde användas såsom grustäkt, hade ett värde av 5,000 kronor för hektar, men såsom jordbruksland högst 1,000 kronor för hektar, förhandlade departementet under hand med ombud för järnvägsbolaget, som, under anhållan att den ovan först omförmälta skrivelsen tillsvidare ej måtte föranleda till någon vidare åtgärd, ville i anledning av vad utav departementet framhållits efter ytterligare utredning inkomma med förnyad framställning i ärendet.

Uti en till fortifikationsdepartementet ingiven, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse av den 5 januari 1921 har järnvägsbolaget, under hänvisning till en skrivelsen bilagd, av distriktslantmätaren Th. Haeffner-Flodman år 1920 upprättad karta med arealbevis, anført, att det område, bolaget önskade förvärva, utgjorde dels, för det egentliga grustaget, förberörda 1,26 hektar av $7\frac{1}{4}$ mantal Herrevadskloster n:r 1 (fig. Aa å kartan) och 1,71 hektar av $\frac{3}{16}$ mantal Ljungby n:r 1² (fig. Bb) eller tillsammans 2,97 hektar, dels ock, för hindrande av att gränslinjen mot kronans egendom förrycktes och en onödigt ful ägofigur uppkomme, 0,68 hektar av Herrevadskloster nr 1 (fig. Ab) samt 1,8 hektar av Ljungby nr 1 (fig. Bb och Bc) eller tillsammans 2,48 hektar. För dessa områden vore bolaget villigt att, enligt de med fortifikationsdepartementet förda underhandlingar, betala 5,000 kronor för hektar av det egentliga grustaget och 2,000 kronor för hektar för den del om 2,48 hektar, som betingades av lämplighetshänsyn; och anhölle bolaget alltså att få för sistnämnda pris inköpa omförmälda mark.

Järnvägsbolagets skrivelse den 5 januari 1921.

Med skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 januari 1921 har nu arméförvaltningens fortifikationsdepartement överlämnat handlingarna i ärendet samt därvid bekräftat, att departementet för sin del efter de förda underhandlingarna blivit ense med bolaget såväl om gränserna och områdenas omfattning som om det nu erbjudna priset, som skulle bliva för grustäktområdet 14,850 kronor och för övrig mark 4,960 kronor eller tillsammans 19,810 kronor. Därest försäljningen, som följaktligen av fortifikationsdepartementet nu tillstyrktes, komme till stånd, syntes köpeskillingen böra tilläggas lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Yttrande av arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

På grund av vad sålunda anförts hemställde fortifikationsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte, efter inhämtat medgivande av riksdagen, dels bemyndiga departementet att till Hälsingborg—Hässleholms järnvägsaktiebolag försälja det å förenämnda, av distriktslantmätaren Th. Haeffner-Flodman år 1920 upprättade karta utmärkta område om till-

hopa 5,45 hektar av övningsplatsen Ljungbyhed i Riseberga socken eller 1,94 hektar av kronodomänen 7¹/₄ mantal Herrevadskloster nr 1 och 3,51 hektar av ³/₁₆ mantal Ljungby nr 1² för en köpeskillning av 19,810 kronor, dels ock förordna, att köpeskillingen skulle tillföras den under statskontorets förvaltning ställda fond, benämnd lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Fortifikationsdepartementet ville härjämte framhålla, att bolaget vid inlämnandet av ansökningsen av den 5 januari 1921 meddelat, att det vore av stor vikt för bolaget att snarast möjligt åtkomma grustakten, varför bolaget anhölle, att ärendet måtte om möjligt komma under prövning av den nu församlade riksdagen.

Departements-
chefen.

Enligt vad den i ärendet verkställda utredningen giver vid handen, torde kronan icke hava behov av det till övningsplatsen Ljungbyhed hörande markområde å tillhopa 5,45 hektar, om vars överlåtande till Hälsingborg—Hässleholms järnvägsaktiebolag framställning nu föreligger. Vid sådant förhållande och då jag icke har något att erinra mot det av järnvägsbolaget erbjudna priset, utgörande sammanlagt 19,810 kronor, finner jag mig böra tillstyrka, att ifrågavarande försäljning kommer till stånd.

I överensstämmelse med vad tidigare i liknande fall ägt rum, torde köpeskillingen böra tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att förut angivna område om tillhopa 5,45 hektar av övningsplatsen Ljungbyhed i Riseberga socken av Kristianstads län må försäljas till Hälsingborg—Hässleholms järnvägsaktiebolag för en köpeskillning av 19,810 kronor, samt

att köpeskillingen må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl Ridderstad.